

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Mw. M. Keijzer
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Privacy
Management
Partners
Coöperatie UA

Vondellaan 58
3521 GH Utrecht

085 401 38 66
info@pmpartners.nl
www.pmpartners.nl

KVK 58176691
BTW NL852910964B01

Datum	Betreft	Referentie
5 januari 2025	Reactie Internetconsultatie	

Geachte mevrouw Keijzer,

Bijgevoegd treft u de reactie aan van PMP | Privacy Management Partners inzake het wetsvoorstel i.v.m. expliciete grondslagen voor woningcorporaties voor (bijzondere) persoonsgegevens, zoals gepubliceerd op Internetconsultatie op 12 november.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,
mr. drs. Jeroen Terstegge CIPP/E
Managing partner

BIJLAGE

Reactie van PMP | Privacy Management Partners op het wetsvoorstel tot wijziging van de Woningwet en de Huisvestingswet 2014 in verband met expliciete grondslagen voor het verwerken van persoonsgegevens door toegelaten instellingen in verband met het welzijn van bewoners, de leefbaarheid en het huisvesten van woningzoekenden

Als PMP hebben wij het wetsvoorstel met belangstelling gelezen. Het punt van handelingsverlegenheid bij ketenpartners herkennen wij. Doorgaans is dit het gevolg van een gebrek aan kennis over de ruimte die de (U)AVG en sectorspecifieke wetgeving biedt; niet zelden als gevolg van het feit dat privacy personeel (juristen, privacy officers en functionarissen gegevensbescherming) onvoldoende ervaring heeft op het vakgebied dan wel onvoldoende ervaring heeft met de sector waarin ze werkzaam is. Zo volgt uit artikel 5 lid 1 sub b AVG dat het verstrekken van persoonsgegevens *binnen de context* van het doel waarvoor zij zijn verzameld in beginsel is toegestaan, mits dit doel voor het overige rechtmatig en noodzakelijk is (HvJ EU, *Digi*, C-77/21, a contrario r.o. 34). Deze ruimte voor gegevensdeling in de AVG is voor veel mensen onbekend.

Ook hebben wij de indruk dat de (reputatie)bescherming van de organisatie en angst voor boetes een grote rol speelt in de terughoudendheid om persoonsgegevens te delen met derden. Het expliciteren van de bevoegdheden voor gegevensverwerking is een eerste stap om organisaties in beweging te laten komen, maar naar ons oordeel is daar meer voor nodig dan alleen dit wetsvoorstel. Met name moet de data-governance van organisaties volwassen worden, moet geïnvesteerd worden in training en bewustwording rondom behoorlijke omgang met persoonsgegevens, inclusief de mogelijkheden en de onmogelijkheden en moeten gewerkt worden aan een uniforme interpretatie van de toepasselijke wetgeving in de sector.

Wij hebben verder de volgende inhoudelijke opmerkingen bij het wetsvoorstel.

1. *Onvoldoende inbedding in het systeem van de AVG*

Artikel 5 lid 1 AVG bevat open normen voor de verwerking van persoonsgegevens, met name op het gebied van de transparantie, het doel en de noodzaak van de verwerking, en de bewaartermijnen. Ook artikel 5 lid 1 sub b, eerste volzin, juncto artikel 6 lid 4 AVG bevat een open norm om persoonsgegevens voor andere doeleinden te verwerken dan waarvoor zij zijn verzameld. Deze bepalingen gelden ook voor het delen van persoonsgegevens met derden, waarbij het uitgangspunt is dat er in dat geval sprake is van twee – gescheiden – verwerkingsverantwoordelijken die ieder voor zich bij het verstrekken c.q. ontvangen van de persoonsgegevens de (U)AVG moeten naleven (HvJ EU, *SS SIA*, C-175/20, r.o. 60 en 61). Dit betekent dat de ontvanger een grondslag moet hebben ex artikel 6 lid 1 AVG om de persoonsgegevens te mogen verzamelen (en in geval van bijzondere persoonsgegevens daar bovenop nog een uitzondering op het verwerkingsverbod) en dat de verstrekker een

doelbindingstoets moet doen ex art. 6 lid 4 AVG. NB. Een nieuwe grondslag is in dat geval *niet* nodig, zie overweging 50 AVG; de grondslag voor de verstrekking is dus dezelfde als de grondslag waarvoor de verstrekker de gegevens heeft verzameld. In geval van een niet-wettelijk verplichte verstrekking, zoals die in het onderhavige wetsvoorstel, betekent dit dat de ontvanger vaak aan de verstrekker de nodige informatie moet verschaffen over de doeleinden waarvoor hij de gegevens gaat gebruiken, de (positieve of negatieve) gevolgen die dat kan hebben voor de betrokkene en de waarborgen die hij heeft ingebouwd om de evenredige bescherming van de belangen van de betrokkene te verzekeren. Zonder deze informatie is een doelbindingstoets immers niet mogelijk. Dit alles betekent dat het wetsvoorstel bij lange na niet genoeg is om de handelingsverlegenheid bij gegevensdeling weg te nemen.

Het is in het algemeen positief te noemen als de open normen van de AVG voor een specifieke sector of specifiek maatschappelijk probleem worden geconcretiseerd om zo handelingsverlegenheid en uiteenlopende interpretatie van de open normen van de AVG te voorkomen. Het zuiver expliciteren van reeds bestaande impliciete bevoegdheden is geen probleem. Het onderhavige wetsvoorstel gaat – anders dan het Rapport Regeldruk vermeld (p.3) – echter verder dan het zuiver expliciteren van bestaande impliciete bevoegdheden door de gegevensverwerking alleen toe te staan voor enkele specifieke doeleinden. Daarmee wordt de vrijheid die een verwerkingsverantwoordelijke heeft om binnen de grenzen van de wet doel en middelen van de gegevensverwerking vast te stellen beperkt. Wij merken echter op dat het niet de taak van de Nederlandse wetgever is om de open normen in te vullen voor de gevallen waarin de AVG als rechtstreeks werkende verordening exclusief de regels voor de verwerking van persoonsgegevens bepaalt ('overschrijfverbod'). De invulling van deze bepalingen voor concrete gevallen is in dat geval in eerste instantie voorbehouden aan de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens (binnen de kaders gesteld door de EDPB) en de rechter. De Nederlandse wetgever mag de open normen van de AVG wel invullen voor sectoren waar de AVG expliciet ruimte laat voor nationale invulling, zoals de uitoefening van taken van algemeen belang of openbaar gezag (overweging 10 juncto art. 6 lid 3 AVG), de verwerking van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens (artt. 9 en 10 AVG), de leeftijd van kinderen en enige specifieke onderwerpen genoemd in Hoofdstuk 9 AVG.

De gegevensverwerking waarop het onderhavige wetsvoorstel ziet valt buiten de onderwerpen genoemd in hoofdstuk 9 AVG. Dit betekent dat het wetsvoorstel voor wat betreft de *gewone* persoonsgegevens, met name voor wat betreft de beperkingen voor het verzamelen van persoonsgegevens en het verstrekken daarvan aan derden, **moet onderbouwen** waarom ieder van de doeleinden genoemd in Artikel I van het wetsvoorstel kwalificeert als de uitoefening van een taak van algemeen belang of van openbaar gezag door de woningcorporatie. Anders loopt het wetsvoorstel het risico (deels) ongeldig te worden verklaard door de rechter wegens strijd met het overschrijfverbod.

2. *Handelingsverlegenheid blijft een probleem vanwege het noodzakelijkheidsvereiste*

Het verbod op de verwerking van bijzondere gegevens en strafrechtelijke gegevens, zoals neergelegd in artikelen 9 en 10 AVG en artikel 6 Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (Verdrag 108), heeft zijn achtergrond in het risico op stigmatisering en discriminatie (zie ook Europees Hof voor de Rechten van de Mens, *Z. v Finland*, 1997 en *I. v Finland*, 2008: persoonlijke gezondheidsgegevens zijn 'hoogste intiem en gevoelig' alsmede HvJ EU, *Strafpunten*, C-439/19, r.o. 75). **Het is derhalve vereist dat de noodzaak voor het creëren van een wettelijke uitzondering op het verwerkingsverbod in de Memorie van Toelichting uitdrukkelijk wordt aangetoond.** De paragraaf met de uitkomst van de belangenafweging op pagina 16 van de Memorie van Toelichting is te mager. Zo wordt zonder nadere onderbouwing gesteld dat "de leefbaarheid in (wijken met veel) corporatiebezit [...] een groot probleem [is] dat grote persoonlijke gevolgen voor burgers kan hebben." Verder wordt, wederom zonder uitgebreide onderbouwing, gesteld dat het wetsvoorstel proportioneel is. Proportionaliteit wordt echter mede vormgegeven door de nodige ingebouwde en door de AVG vereiste waarborgen, die helaas grotendeels ontbreken in het wetsvoorstel (waarover hieronder in punt 7 meer). Ten slotte wordt gesteld dat er geen minder ingrijpende maatregel voorhanden is. Deze paragraaf berust echter op een onjuiste interpretatie van het subsidiariteitsbeginsel omdat de hele paragraaf feitelijk gaat over proportionaliteit en niet over subsidiariteit. Voor subsidiariteit moet eerst worden bezien of het huidige wetsvoorstel überhaupt *effectief* is voor het bereiken van de in het wetsvoorstel genoemde doeleinden. Vervolgens moet worden beoordeeld of diezelfde doeleinden niet met minder ingrijpende maatregelen even effectief kunnen worden bereikt.

Het voorgaande geldt overigens ook voor het onderbouwen van de noodzaak om een beroep te doen op een in de wet neergelegde uitzondering op het verwerkingsverbod (vergelijk: Rechtbank Amsterdam, 12 augustus 2019, r.o. 26, ECLI:NL:RBAMS:2019:6005). De Memorie van Toelichting (p. 16) lijkt te suggereren dat de enkele bevoegdheid om de gegevens te mogen verwerken voor een woningcorporatie voldoende is om de noodzaak van de gegevensverwerking te onderbouwen. Dat is uitdrukkelijk niet het geval. 'Noodzaak' betekent in de termen van de AVG dat de gegevensverwerking "*objectief onontbeerlijk*" is voor het doel van de gegevensverwerking (HvJ EU, *Meta Platforms v Bundeskartellamt*, C-252/21, r.o. 98). Het HvJ EU maakt daarbij een verwijzing naar haar eerdere uitspraak dat de noodzaak van de gegevensverwerking "mede moet worden onderzocht in samenhang met het zogenoemde beginsel van *minimale gegevensverwerking* van artikel 5 lid 1 sub c AVG". Dat betekent dat door het onderhavige wetsvoorstel gediende *belang* van de leefbaarheid in de directe nabijheid van woongelegenheden van een woningcorporatie wel in de Memorie van Toelichting wordt onderbouwd, maar dat een woningcorporatie nog steeds moet kunnen aantonen dat de gegevensverwerking ook *in*

het specifieke geval noodzakelijk is (art. 5 lid 2 juncto art. 5 lid 1 sub c AVG). Zelden of nooit zullen de casus immers homogeen zijn.¹

Waar thans wellicht sprake is van handelingsverlegenheid en dus risico's voor de dienstverlening aan de bewoner en voor de leefbaarheid in diens omgeving, leert de ervaring dat wettelijke bepalingen als die in Artikel I van het onderhavige wetsvoorstel bij qua AVG-compliance onvolwassen organisaties leiden tot de verwerking van teveel gegevens, terwijl bij organisaties die scherper letten op de naleving van de AVG de handelingsverlegenheid gelet op de vereiste onderbouwing in de individuele casus niet wordt weggenomen. Kortom, mét en zónder dit wetsvoorstel ligt de bal voor een rechtmatige en behoorlijke gegevensverwerking (art. 5 lid 1 sub a AVG) primair bij de mensen op de werkvloer, hun vermogen om de gevoeligheid van de gegevensverwerking correct in te schatten en het vermogen om op dagelijkse basis de wettelijke regels toe te passen op de voorliggende casus alsmede bij hun adviseurs, waaronder hun (privacy)juristen, privacy officers en de functionarissen gegevensbescherming.

Kortom, het is dus maar zeer de vraag of dit wetsvoorstel de beoogde beleidsdoelstelling, namelijk het willen, mogen en kunnen verzamelen en delen van (bijzondere) persoonsgegevens ten behoeve van de dienstverlening aan de huurder, de bescherming van de leefbaarheid in diens omgeving en het voorkomen van handelingsverlegenheid binnen en tussen betrokken instellingen en instanties, substantieel zal verbeteren:

- Voor gewone persoonsgegevens voegt het wetsvoorstel weinig tot niets toe aan bestaande bevoegdheden en verplichtingen;
- Voor gezondheidsgegevens en strafrechtelijke gegevens geldt dat voldaan wordt aan het vereiste om de uitzondering op het verwerkingsverbod bij wet te regelen, maar blijft het probleem dat de noodzaak per casus moet worden onderbouwd.

3. Basis in artikel 9 lid 2 AVG onvoldoende onderbouwd

De uitzonderingen op het verwerkingsverbod in artikel 9 lid 1 AVG lijken in het onderhavige wetsvoorstel te zijn gebaseerd op de volgende onderdelen van artikel 9 lid 2 AVG:

- Voor wat betreft de dienstverlening aan de bewoner: artikel 9 lid 2 sub b AVG - de verwerking is noodzakelijk met het oog op de uitvoering van verplichtingen en de uitoefening van specifieke rechten van de verwerkingsverantwoordelijke of de betrokkene op het gebied van het [...] socialebeschermingsrecht; en
- Voor wat betreft de leefbaarheidsopgaven: artikel 9 lid 2 sub g: de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

¹ Om die reden achten wij het ook geboden om in het voorgestelde artikel 61v sub c en d Woningwet het enkelvoud 'bewoner' te gebruiken in plaats van het meervoud 'bewoners'.

Wij merken op dat deze bepalingen als het gaat om de noodzakelijkheid van de verwerking van gezondheidsgegevens niet gelijkwaardig zijn.

De noodzakelijkheid van sub b (socialebeschermingsrecht) behoeft 'slechts' te worden geïnterpreteerd in lijn met de uitleg van de voornoemde HvJ EU-uitspraak in *Meta Platforms*. Deze uitzondering lijkt alleen van toepassing op de onderdelen c en d van het voorgestelde artikel 61v Woningwet. Het gaat immers om dienstverlening aan de bewoner. Dat betekent dat een woningcorporatie steeds moet kunnen aantonen wat er in de dienstverlening verkeerd gaat als de gezondheidsgegevens van de betreffende bewoner *niet* worden verwerkt.

Daarentegen kent de noodzakelijkheid van sub g, naast het moeten kunnen aantonen van de onontbeerlijkheid van de gezondheidsgegevens, een substantiële verzwaring: het moet gaan om een *zwaarwegend* algemeen belang. De Memorie van Toelichting op het onderhavige wetsvoorstel moet de zwaarwegendheid van het belang (de MvT spreekt EVRM-technisch over 'doel') om de uitzonderingen genoemd in onderdelen a en b van het voorgestelde artikel 61v Woningwet dus onderbouwen. Voorbeelden van zwaarwegende algemene belangen zijn te vinden in artikel 23 AVG (nationale veiligheid; opsporing, vervolging en voorkoming van strafbare feiten; de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen; etc.). Woningcorporaties hebben dan wellicht een wettelijke taak van algemeen belang om bij te dragen aan de leefbaarheid in de omgeving van hun woongelegenheden (d.w.z., bijdragen aan de preventie en de-escalatie van (ernstige) overlastsituaties), maar dat neemt niet weg dat het op de weg van de wetgever ligt om in de Memorie van Toelichting de zwaarwegendheid van die taken te onderbouwen.

4. Uitzondering op verbod 'gezondheidsgegevens' is te ruim

Het begrip 'gezondheidsgegevens' in de AVG dient ruim te worden opgevat (HvJ EU, *Bodil Lindqvist*, C-101/01, r.o. 50). Overweging 35 AVG omvat een niet-limitatieve opsomming van gegevens die kwalificeren als gezondheidsgegevens; zo vallen niet alleen informatie over ziekte, handicap of klinische behandelingen onder het begrip 'gezondheidsgegevens', maar ook informatie over ziekterisico's. Op basis van het huidige voorstel zou in beginsel ieder type gezondheidsgegevens door een woningcorporatie mogen worden verwerkt (mits noodzakelijk). Uit de gegeven voorbeelden in de Memorie van Toelichting waarvoor een woningcorporatie gezondheidsgegevens moet verwerken, blijkt echter dat veel gegevens die kwalificeren als 'gezondheidsgegevens' in de praktijk waarschijnlijk niet noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor woningcorporaties persoonsgegevens moeten verwerken. Het lijkt vooral noodzakelijk om waarneembare symptomen te registreren (bijv. schreeuwen) of gezondheidsgerelateerde woonoplossingen in het dossier op te nemen (bijv. rolstoellift) zonder dat de onderliggende medische reden daarvan moet worden geregistreerd (dat wordt ook zoveel woorden erkend in de Memorie van Toelichting, p. 7 en p. 18). Het verdient derhalve overweging om de categorieën van de te verwerken gezondheidsgegevens in de wetstekst dan wel bij AMvB nader te specificeren,

om zo het risico op de verwerking van niet-noodzakelijke gezondheidsgegevens te verkleinen.

De Memorie van Toelichting (p.18) noemt echter ook dat de aanpak van woonoverlast complex is, waardoor een nadere specificering van de benodigde (gezondheids)gegevens niet mogelijk zou zijn. De betreffende paragraaf spreekt echter van "gezondheidsgegevens die gedeeld zijn door zorgverleners", terwijl het wetsvoorstel een ongeclausuleerde bevoegdheid kent om gezondheidsgegevens te mogen verwerken. Dit betekent dat woningcorporaties ook gezondheidsgegevens zouden mogen verzamelen zonder dat een zorgverlener daarbij is betrokken. Mocht het inderdaad niet mogelijk blijken om het type gezondheidsgegevens bij wet of AMvB nader te omschrijven, dan geven wij u in overweging om de bevoegdheid van woningcorporaties om gezondheidsgegevens die informatie betreffen over de aard van de ziekte, het ontstaan en verloop van de ziekte, de klinische behandeling of medicijngebruik in het kader van de aanpak van woonoverlast te beperken tot de gegevens die de woningcorporatie ontvangt van de zorgverlener.

5. Geen doorbreking van het medisch beroepsgeheim

Op grond van de Wet Beroepen individuele gezondheidszorg (Wet BIG) en de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (Wgbo) zijn artsen/zorgverleners gebonden aan het medisch beroepsgeheim. In principe mag dit beroepsgeheim niet worden doorbroken tenzij er sprake is van een uitzondering, zoals een wettelijke verplichting, een conflict van plichten of een ander zwaarwegend belang. Van een wettelijke verplichting is echter in het voorgestelde artikel 61v lid 2 Woningwet geen sprake. Artsen zullen daarom nog steeds alleen op basis van toestemming ex art. 7:457 BW medische gegevens mogen delen met woningcorporaties, inclusief veronderstelde toestemming in geval van noodsituaties. Het tweede lid van het onderhavige wetsvoorstel heeft voor de praktijk van gegevensdeling door zorgverleners dus geen meerwaarde (anders dan het uitdrukken van een belang om gegevens te delen in het kader van de aanpak van woonoverlast). Om verwarring op de werkvloer te voorkomen, dient het tweede lid daarom te vervallen, dan wel expliciet te verwijzen naar het medische beroepsgeheim zoals bepaald in art. 7:457 BW en art. 88 Wet Big.

6. Artikel II: 'strafrechtelijke persoonsgegevens': onnodig en onjuiste uitleg

In het voorgestelde nieuwe lid van artikel 12 Huisvestingswet wordt het het College van Burgemeester en wethouders wordt toegestaan om strafrechtelijke persoonsgegevens te verwerken. Dit artikel is **onnodig**. De bevoegdheid van het College om strafrechtelijke persoonsgegevens te verwerken ten behoeve van een urgentieverklaring bestaat immers reeds rechtstreeks op grond van artikel 10 AVG ("onder toezicht van de overheid"), zodat het voorstelde nieuwe lid in artikel 12 een schending lijkt van het overschrijfverbod.

Voor zover het wetsvoorstel bedoeld uit te drukken dat op de persoonsgegevens die het College heeft verkregen van de politie of het Openbaar Ministerie de

geheimhoudingsplicht ex artikel 7 Wet politiegegevens c.q. artikel 52 Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens niet van toepassing zou zijn dan wel dat het doelbindingsbeginsel zoals neergelegd in artikel 5 lid 1 sub b niet van toepassing is zoals bedoeld in artikel 6 lid 4, aanhef, AVG niet van toepassing is, dan dient dit ook in het voorgestelde artikel tot uitdrukking te komen.

De Memorie van Toelichting bevat een nauwe interpretatie van het begrip 'strafrechtelijk persoonsgegeven'. Wij merken op dat deze interpretatie in het licht van de uitspraak van het HvJ EU in de zaak *Strafpunten* (C-439/19) grotendeels achterhaald is. In die uitspraak oordeelt het Hof dat het begrip 'strafrechtelijk persoonsgegevens' in het Europese recht een autonoom begrip is. De homogene toepassing van dat begrip staat eraan in de weg dat het begrip zo wordt uitgelegd dat alleen sprake zou zijn van een strafrechtelijk persoonsgegeven als de feiten naar nationaal recht kwalificeren als een strafbaar feit (hetgeen voorafgaat aan de bewezenverklaring van art. 350 Sv). Wat strafbaar is in de ene lidstaat, is immers niet noodzakelijk ook strafbaar in een andere lidstaat (*Strafpunten*, r.o. 85). Volgens het Hof vloeit het strafrechtelijke karakter van een persoonsgegeven voort "uit de aard zelf van het strafbare feit" (en dus niet de plaats daarvan in het strafrecht, PMP) als ook "uit de zwaarte van de sancties die daarvoor kunnen worden opgelegd" (r.o. 88). Derhalve kan ook informatie over strafbare feiten die niet in het Wetboek van Strafrecht staan, leiden tot de kwalificatie 'strafrechtelijke persoonsgegevens'.

Ten overvloede merken wij op dat de betreffende paragraaf in de Memorie van Toelichting vooral de kwalificatie van het begrip 'over' in de definitie van 'persoonsgegevens' beschrijft (HvJ EU, *Nowak*, C-434/16, r.o. 35) en niet zozeer de uitleg van het begrip 'strafrechtelijk persoonsgegeven'. Overigens nam het Hof in *Strafpunten* ter onderbouwing van haar conclusie dat de betreffende gegevens moesten worden beschouwd als strafrechtelijke persoonsgegevens ook het doel van artikel 10 AVG en de mogelijke gevolgen van de gegevensverwerking ("maatschappelijke afkeuring") in ogenschouw.

7. Onvoldoende waarborgen

Zowel artikel 9 lid 2 sub b als sub g AVG vereisen dat wetgeving waarin een uitzondering wordt gecreëerd op het verbod op de verwerking van gezondheidsgegevens dient te worden voorzien van passende waarborgen voor de grondrechten en fundamentele belangen van de betrokkene (zoals privacy en non-discriminatie). De bedoelde waarborgen kunnen juridisch, procedureel, organisatorisch of technisch van aard zijn.

NB. Het moet gaan om waarborgen die niet reeds voortvloeien uit de verplichtingen van de AVG, zoals passende informatiebeveiliging of de inlichtingenplicht. Wel kunnen de waarborgen bestaan uit een nadere specificering van de algemene AVG-verplichtingen, zoals het voorschrijven van een of meer specifieke beveiligingsmaatregelen of het zich niet mogen beroepen op een uitzondering op de inlichtingenplicht.

Het wetsvoorstel bevat onzes inziens onvoldoende waarborgen voor om de grondrechten en fundamentele belangen van de bewoner te waarborgen.

- Voor wat betreft lid 7 van het voorgestelde artikel 61v Woningwet, waarin een aantal waarborgen staan genoemd, merken wij op dat de waarborg sub a (toegang tot de persoonsgegevens op basis van *need-to-know*) reeds volgt uit de informatiebeveiligingsverplichting van artikel 32 AVG. De waarborg sub b (informatieverplichting aan de bewoner) **is reeds verplicht** op grond van artikelen 5 lid 1 sub a, 13 en/of 14 AVG. Bovendien is de waarborg zoals omschreven in sub b niet nodig, omdat de ontvanger als bedoeld in artikel 61v lid 3 op grond van de AVG reeds een zelfstandige informatieverplichting heeft (zie de eerdergenoemde uitspraak HvJ EU, *SS Sia*). Behalve dat beide waarborgen het overschrijfverbod overtreden, voegen zij niets toe aan de reeds bestaande AVG-verplichtingen van de woningcorporaties of van de derden met wie de (gezondheids)gegevens worden gedeeld.
- Een waarborg die zou passen bij het gevoelige karakter van gezondheidsgegevens is een **wettelijke geheimhoudingsplicht** voor de personen binnen de woningcorporatie die toegang hebben tot deze gegevens (vergelijk: artikel 9 lid 3 AVG). Een wettelijke geheimhoudingsplicht is sterker dan een contractuele geheimhoudingsplicht ex artikel 32 AVG, omdat schending daarvan een strafbaar feit oplevert ex artikel 272 Wetboek van Strafrecht. Hiermee wordt voorkomen dat medewerkers van woningcorporaties gevoelige informatie over bewoners delen met derden zonder wettelijke verplichting daartoe of toestemming van de betrokkene.
- Om de ontvangen informatie op waarde te kunnen schatten en om de onnodige verspreiding van de gezondheidsgegevens binnen de organisatie tegen te gaan, is het bijvoorbeeld in de verzekeringsbranche goed gebruik dat de medische informatie uitsluitend wordt ontvangen en verwerkt door een **medisch adviseur**, die is gebonden aan het medisch beroepsgeheim. Dit zien we ook bij arbeidsrelaties, waar alleen de bedrijfsarts deze gegevens verwerkt. Eenzelfde waarborg zou kunnen worden ingevoerd bij woningcorporaties.
- Een andere passende waarborg zou zijn dat voor de verwerking van gezondheidsgegevens ten behoeve van de doeleinden genoemd in artikel 61v lid 1 sub c en d Woningwet de gezondheidsgegevens alleen door de woningcorporatie mogen worden verwerkt **voor zover de bewoner om de betreffende dienstverlening of woningaanpassingen heeft gevraagd**. Dat past ook bij het juridische karakter van de betreffende dienstverlening (overeenkomst). Hiermee wordt tevens tegemoetgekomen aan het beginsel van informatiele zelfbeschikking (*impliciete toestemming*), zonder dat moet worden teruggegrepen op de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene als bedoeld in art. 9 lid 1 sub a AVG (wat in contractuele relaties geen toegevoegde waarde heeft). Daarnaast past dit bij het

uitgangspunt dat bij deze gegevensverwerkingen het belang van de bewoner voorop staat en niet de belangen van de omwonenden of van de woningcorporatie zelf.

Voor de volledigheid merken wij op dat de gegeven toestemming tevens de verstrekking van de gezondheidsgegevens door de woningcorporatie aan ingeschakelde derden dient te bevatten die betrokken zijn bij de uitvoering van de dienst of de woningaanpassingen, zoals aannemers (zie het eerder genoemde arrest HvJ EU, *Digi*). Kortom, de hele keten moet door de impliciete toestemming worden gedekt, niet alleen de woningcorporaties.

- Als de wet niet het type gezondheidsgegevens zelf regelt (zie hierboven onder punt 4), dan dient de AMvB bedoeld in het achtste lid (mede) de bevoegdheid van de Minister te bevatten om het type gezondheidsgegevens en de bijbehorende waarborgen te regelen.

8. *Voorgestelde bewaartermijnen zijn zowel te kort als te lang*

Het vereiste om de persoonsgegevens terstond te vernietigen na beëindiging van de huurovereenkomst houdt geen rekening met de gerechtvaardigde belangen van de woningcorporatie om (bijzondere) persoonsgegevens voor secundaire doeleinden te bewaren. Zo is het op grond van het *equality of arms* principe toegestaan om bepaalde persoonsgegevens gedurende de wettelijke verjaringstermijn in een archief te bewaren (waar dus niet iedereen zomaar bij kan) ten behoeve van het **aangaan of de verdediging tegen civielrechtelijke rechtsvorderingen**. In een zaak voor de Rechtbank Amsterdam in 2022 kwam een woningcorporatie bijvoorbeeld in bewijsnood toen bleek dat zij de persoonsgegevens van de betreffende huurder reeds had vernietigd, terwijl dat van de AVG helemaal niet had hoeven. In dat opzicht zijn de voorgestelde bewaartermijnen dus te kort. Sowieso is het de vraag of de Nederlandse wetgever bevoegd is om de bepaling van artikel 5 lid 1 sub e AVG, anders dan wat betreft bijzondere persoonsgegevens, nader in te vullen voor woningcorporaties.

Omgekeerd zal de noodzaak om de (bijzondere) persoonsgegevens in dossier te houden niet in alle gevallen voortduren tot het einde van de huurovereenkomst. **Meestal vervalt de noodzaak op een eerder moment**. De hoofdregel van artikel 5 lid 1 sub e AVG dwingt dan tot verwijdering van de (bijzondere) persoonsgegevens. Het onderhavige wetsvoorstel houdt het risico in dat woningcorporaties de voorrang van artikel 5 lid 1 sub e AVG boven het voorgestelde artikel 61v lid 6 Woningwet niet scherp op hun netvlies hebben en dat zeer gevoelige persoonsgegevens van mensen die bijna hun hele leven huren van een woningcorporatie jarenlang bewaard blijven. In dat opzicht is de voorgestelde bewaartermijn dus te lang.

Voor wat betreft lid 6 sub b van het voorgestelde artikel 61v Woningwet, dat verplicht dat persoonsgegevens onverwijld worden verwijderd nadat de huurovereenkomst met een

woningzoekende is aangegaan, merken wij op dat **deze verplichting zich slecht verhoudt tot het bepaalde in lid 1**, met name het bepaalde sub d: het aanbrengen en in stand houden van aanpassingen in de woongelegenheid die noodzakelijk zijn gelet op de medische situatie van de bewoners van deze woongelegenheid. Het lijkt immers logisch dat de betreffende (gezondheids)gegevens van woningzoekenden die aanleiding gaven tot de toewijzing van een aangepaste woning ook *tijdens* de duur van de huurovereenkomst relevant zijn voor de doeleinden genoemd in lid 1, met name sub d.

Wij adviseren u om het zesde lid van het voorgestelde art. 61v Woningwet te **schrapen**, omdat het niet goed doordacht is.

9. Overige opmerkingen

- Het wetsvoorstel spreekt van "grondslagen". Strikt genomen gaat het bij verstrekkingen om "rechtvaardigingsgronden" (zie opschrift art. 6 AVG) en bij de gezondheidsgegevens en strafrechtelijke gegevens om "uitzonderingen op het verwerkingsverbod". De rechtvaardigingsgronden ex artikel 6 lid 1 (grondslagen) en uitzonderingen op het verwerkingsverbod ex artikelen 9 en 10 AVG zijn – samen met de verwerkingsprincipes ex artikel 5 AVG – immers *cumulatieve* voorwaarden voor rechtmatige gegevensverwerking. Wij stellen daarom voor om de term 'grondslagen' in het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting niet te gebruiken om te voorkomen dat mensen die niet goed zijn ingevoerd in de AVG op het verkeerde been worden gezet en er van uitgaan dat de bepalingen in artikel 61v Woningwet voldoende zijn om de (bijzondere) persoonsgegevens te mogen verwerken.
- De Memorie van Toelichting noemt de tabel op pagina 13 'prostitutie' noemt als voorbeeld van criminaliteit vanuit de corporatiewoning. Wij wijzen erop dat prostitutie in Nederland legaal is, mits dit vrijwillig plaatsvindt tussen twee volwassenen. Dit is hooguit een overtreding van de voorwaarden in het huurcontract, hetgeen een zuiver civielrechtelijke aangelegenheid is tussen de woningcorporatie en de bewoner. Gedwongen prostitutie en prostitutie van minderjarigen is wel strafbaar. Wij geven u in overweging om de tabel dienovereenkomstig te wijzigen.
- In het algemeen geldt dat de door ons geconstateerde tekortkomingen in het wetsvoorstel aan het licht zouden hebben moeten komen in een correct uitgevoerde wetgevings-DPIA, zoals bedoeld in de artikel 35 lid 10 AVG en de aangenomen Motie Franken (EK, 31.051, D).